

УДК 346.32

Шиян Д.С.¹, Тітова К.О.²

¹ канд. юрид. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. Ю-127сп ЗНТУ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ УКЛАДАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ

В сучасних економічних умовах України цінність господарського договору набула нового значення, що обумовлено підвищенням ролі господарського договору в регулюванні господарських відносин, поєднанням в ньому приватних та публічних інтересів, юридичних та економічних аспектів, здатністю господарського договору сприяти вирішенню соціальних завдань та усувати протиріччя між суб'єктами господарювання у процесі здійснення господарської діяльності, особливим ставленням держави при регулюванні господарсько-договірних відносин.

Держава встановлює особливі вимоги щодо змісту та форми господарських договорів, повноважень сторін укладати господарські договори, визначення волі сторін та волевиявлення. В сукупності такі вимоги з боку держави становлять умови дійсності господарських договорів та

дозволяють визначити дійсність господарських договорів, створюючи тим самим оптимальні правові засади нормального функціонування всієї системи господарсько-договірних відносин.

Під господарським договором слід розуміти нормативно закріплена домовленість, укладена за встановленим змістом та формою, між суб'єктами господарювання, суб'єктами господарсько-організаційних повноважень, не господарюючими суб'єктами – юридичними особами, спрямована на встановлення, зміну чи припинення прав і обов'язків, досягнення конкретної мети та забезпечується у випадку порушення можливістю застосування небажаних наслідків.

За загальним правилом, господарський договір викладається у формі єдиного документа, підписаного сторонами. Порядок оформлення цього документу детально визначений у ст. 181 ГК України. Ст. 181 ГК України також закріплює можливість укладення господарського договору у спрощений спосіб, який дістав поширення у діяльності суб'єктів господарювання [1]. Проте, вивчення чинного законодавства та практики його застосування свідчить про наявність проблем, які пов'язані з укладання господарських договорів у спрощений спосіб.

Згідно зі ст. 181 ГК України є можливим укладення господарських договорів у спрощений спосіб, тобто шляхом обміну листами, факсограмами, телеграмами, телефонограмами тощо, а також шляхом підтвердження прийняття до виконання замовлень, якщо законом не встановлено спеціальні вимоги до форми та порядку укладення даного виду договорів [1].

ГК України не закріплює умови, які мають бути дотримані, щоб господарський договір вважався укладеним у письмовій формі. На думку окремих авторів, для укладення господарського договору єдиною можливою формою є письмова форма, саме цим господарський договір відрізняється від цивільно-правового [2, с. 59].

В літературі підкреслюється, якщо договір укладається у спрощеній формі, слід враховувати, що у документах, якими обмінюються сторони, мають міститися всі істотні умови договору певного виду [3, с. 313].

Заслуговує на увагу твердження науковців про те, що ч. 1 ст. 181 ГК України не містить заборони стосовно усної форми господарських договорів. Тому за відсутності спеціальних приписів щодо форми певного господарського договору може застосовуватися загальне правило ст. 206 ЦК України: усно можуть вчинятися правочини, які повністю виконуються сторонами у момент їх вчинення, за винятком правочинів, які підлягають нотаріальному посвідченню та (або) державній реєстрації, а також правочинів, для яких недодержання письмової форми має наслідком їх недійсність. Юридичній особі, що сплатила за товари та послуги на підставі

усного правочину з другою стороною, видається документ, що підтверджує підставу сплати та суму одержаних грошових коштів [4, с. 313].

Таким чином, недостатня конкретизація норми ч. 1 ст. 181 ГК України щодо укладення господарського договору у спрощеній спосіб ставить під сумнів ефективність її дії та не є оптимальною з точки зору законодавчої техніки. Тому цілком логічним є усунення цього недоліку шляхом конкретизації у ч. 1 ст. 181 ГК України спрощеного способу укладення господарського договору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № № 18, 19–20, 21–22. – Ст. 144.
2. Мілаш В. Є. Істотні умови договору і диспозитивність їх правового регулювання / В. Є. Мілаш // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 7. – С. 36–39.
3. Мічурін Є. О. Техніка складання договорів : [наук.-практ. посібник] / Є. О. Мічурін. – Х. : Юридичний світ, 2006. – 535 с.
4. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / кол. авт. : Г. Л. Знаменський, В. В. Хахулін, В. С. Щербина та ін. ; за заг. ред. В. К. Мамутова. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 688 с.